

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування _____ **Фінансовий та страховий**
менеджмент

(назва магістерської програми)

на тему: **Управління витратами підприємства в умовах невизначеності**
(назва теми)

Виконавець:

студент 6 курсу факультету **ФБС**

Лунгу Іван Іванович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Д. е. н., професор кафедри

(науковий ступінь, вчене звання)

Баранова Вікторія Глібівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми На сучасному етапі розвитку, незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та сфери господарювання, всі вітчизняні підприємства у процесі своєї господарської діяльності здійснюють певні витрати, які пов'язані з простим або розширеним відтворенням основних та оборотних засобів, виробництвом та реалізацією продукції, наданням послуг, виконанням робіт тощо. Загострення конкуренції, умови невизначеності на ринку, непередбачувані зовнішньоекономічні чинники, відсутність вільних оборотних коштів у суб'єктів господарської діяльності та інші чинники – це всі ті умови невизначеності, наявність яких змушує формувати ефективну систему управління витратами, від результатів роботи якої будуть залежати фінансові результати діяльності підприємства в цілому. Враховуючи сьогоденні реалії, цьому питанню має приділятися значна увага. Важливою є розробка певних заходів з метою підвищення ефективності загального процесу управління витратами. Систему управління витратами підприємства необхідно впроваджувати на комплексній основі, забезпечуючи взаємозалежне вирішення поставлених завдань. Саме по цій причині одним із найбільш актуальних питань на сьогодні залишається проблема формування цілісної системи управління витратами на рівні підприємства за всіма сферами діяльності, місцями виникнення та центрами витрат.

Мета дослідження на основі аналізу теоретичних засад функціонування системи управління витратами на прикладі ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА» виявити основні її проблематику розробити практичні рекомендації щодо формування ефективної системи управління витратами на підприємстві в умовах невизначеності.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність та основні види витрат підприємства;
- ознайомитися із особливостями процесу управління витратами підприємства в умовах невизначеності;
- охарактеризувати систему управління витратами підприємства;

- розглянути основні тенденції діяльності підприємств України в умовах невизначеності;
- проаналізувати фінансово-економічний стан ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА»;
- проаналізувати систему управління витратами на ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА»;
- виявити основні напрями удосконалення процесу управління витратами підприємства;
- надати рекомендації щодо удосконалення процесу управління витратами на підприємстві;
- проаналізувати доцільність реалізації запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження процес формування ефективної системи управління витратами на прикладі ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА».

Предмет дослідження сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів формування ефективної системи управління витратами в умовах невизначеності.

Методи дослідження математично-статистичне моделювання – для здійснення економічного обґрунтування впровадження запропонованих методів вирішення проблем у системі управління витратами підприємства; економічний аналіз – для проведення аналізу основних фінансових показників діяльності ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА»; порівняльний аналіз – для здійснення порівняння результатів роботи досліджуваного підприємства протягом досліджуваного періоду; синтез – для розгляду окремих показників роботи підприємства та узагальнення отриманих результатів з метою формулювання висновків щодо фінансового стану досліджуваного підприємства та перспектив його розвитку; метод таблиць та графічний метод – для визначення динаміки розвитку підприємств в Україні та, зокрема, визначення динаміки розвитку досліджуваного підприємства протягом аналізуючого періоду; систематизація – для визначення основних способів та методів вирішення проблем в ході дослідження системи управління витратами; класифікація – для визначення видів витрат підприємств тощо.

Інформаційна база дослідження звітність підприємства ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА», статистична звітність, наукові публікації, аналітичні матеріали.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань) та 6-х додатків. Загальний обсяг роботи становить __ сторінок. Основний зміст викладено на __ сторінках. Робота містить 17 таблиць, 12 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Проблеми оптимізації витрат на будівельному підприємстві»// «Стабілізація фінансово-економічної системи України»

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти управління витратами підприємства в умовах невизначено»** розглянуто сутність та класифікацію витрат підприємства, процес управління витратами підприємства в умовах невизначеності та систему управління витратами підприємства

У другому розділі **«Аналіз системи управління витратами підприємства в умовах невизначеності на прикладі ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА»** проаналізовано основні тенденції функціонування підприємств України в умовах невизначеності, аналіз фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА», та аналіз системи управління витратами «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА».

У третьому розділі **«Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах невизначеності»** запропоновано напрями удосконалення процесу управління витратами підприємства, науково-методичні рекомендації щодо удосконалення процесу управління витратами підприємства та економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

У процесі написання роботи і досягнення поставленої мети отримані наступні висновки.

Невід'ємною складовою будь-якої діяльності підприємства є витрати. Витрати підприємства представляють собою величину матеріальних, фінансових, трудових ресурсів, які було спожито підприємством в результаті здійснення господарської діяльності, спрямовану на отримання прибутку. Існує велика кількість різновидів витрат, які класифікуються в залежності від певних ознак.

На сьогоднішньому етапі економічного розвитку одним з найголовніших інструментів підприємства в конкурентній боротьбі стає ефективне, доцільне і цілеспрямоване управління витратами. Оцінка ролі управління витратами в нашій країні змінюється в сторону визнання їх ключового значення в забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Однак, в сучасних умовах невизначеності та непередбачуваності середовища господарювання можна спостерігати, що витрати на багатьох підприємствах незалежно від форми власності та галузевої приналежності збільшуються пропорційно, а інколи навіть і швидшими темпами, ніж обсяги випуску продукції, що значною мірою залежить від впливу великої кількості чинників ризику. Тому, незважаючи на актуальність управління витратами, також потрібно враховувати ймовірність виникнення ризиків різного спрямування і ступеня важкості впливу на результати діяльності підприємства.

Управління витратами – це динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства. Воно не зводиться тільки до зменшення розміру затрат, а поширюється також на всі елементи управління. Одним з найважливіших показників, що характеризує ефективність функціонування підприємства та дає об'єктивну інформацію про виробничі витрати, є собівартість продукції (товарів, робіт, послуг). Від правильності визначення даного показника залежить достовірність обчислення фінансового результату.

В процесі управління витратами підприємства застосовують різні методи, що відрізняються по змісту, цілям та особливостям застосування. Для здійснення успішної діяльності підприємства є дуже важливою правильна організація планування та обліку витрат, що забезпечує дієвий контроль за ефективністю використання на підприємстві різноманітних видів ресурсів.

Об'єктом дослідження даної роботи стало товариство з обмеженою відповідальністю «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА». Дане підприємство працює на вітчизняному ринку з 2018 р. та надає послуги у сфері нерухомості.

Проаналізувавши фінансові показники діяльності підприємства, ми дійшли висновку, що в його роботі є велика кількість проблем, а саме:

- діяльність підприємства є збитковою, протягом 2018-2022 рр. підприємство отримувало збиток;
- доходи від продажу майже дорівнюють собівартості продукції (робіт, послуг);
- на підприємстві політика формування виробничих витрат є непродуманою;
- для отримання 1 грн прибутку підприємству потрібно вкласти 0,99 грн., окрім цього, даний показник кожного року зростає;
- собівартість продукції зростає, що призводить до зменшення валового прибутку;
- поточні зобов'язання підприємства не забезпечені поточними активами;
- поточна заборгованість не може бути погашена наявними грошовими коштами;
- низька ліквідність та платоспроможність;
- підприємство не володіє власними коштами тощо.

Весь комплекс виявлених проблем в системі управління витратами ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА» було зведено до кількох ключових напрямів їх вирішення:

1) залучення довгострокових, короткострокових фінансових зобов'язань, збільшення наявних грошових коштів, погашення зареєстрованого статутного капіталу;

2) зниження рівня витратомісткості операційної діяльності, зменшення рівня дебіторської заборгованості.

Підприємство має звернути увагу на собівартість, задіяти основні резерви її зниження та зниження загального рівня витрат за окремими статтями. До основних джерел резервів зниження собівартості можна віднести: збільшення обсягу реалізації та зменшення собівартості. Зменшити витрати на реалізацію підприємство може за

рахунок підвищення рівня продуктивності праці, зменшення витрат на закупівлю сировини, матеріалів, ощадливого використання палива, електроенергії, скорочення непродуктивних витрат тощо.

Для скорочення матеріальних витрат підприємства можна запропонувати наступне: переглянути на свою користь умови контрактів з існуючими контрагентами та знайти нових постачальників; укладати договори тільки з тими постачальниками, які будуть пропонувати найбільш вигідні умови постачання; використовувати менш дорогі компоненти, де існує потреба у їх застосуванні; впровадити ресурсозберігаючі технологічні процеси.

ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА» має звернути увагу на розмір своєї дебіторської заборгованості. Шляхом її зменшення підприємство зможе досягти збільшення розміру наявних грошових коштів, що дозволить збільшити рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Погашення неоплаченого капіталу дозволить зменшити залежність підприємства від зовнішніх ресурсів та зменшить ризики банкрутства у перспективі.

Реалізація запропонованих шляхів покращення результатів діяльності досліджуваного підприємства дозволить підвищити ефективність системи управління витратами для ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА», яка покликана забезпечити вирішення визначених проблем підприємства і в якості додаткових завдань має сприяти підтриманню належного рівня ліквідності та фінансової стійкості, підвищити ефективність використання ресурсів та забезпечити оптимізацію всіх видів витрат діяльності.

В якості програмних заходів запропоновано встановити чіткі нормативи сировинних запасів для зниження тиску на фінансові ресурси компанії в частині фінансування поточної господарської діяльності, обмеження фінансових операцій з пов'язаними сторонами, скорочення всіх видів непродуктивних витрат.

Після впровадження запропонованих заходів покращуються показники рентабельності та ліквідності підприємства. Це робить ТОВ «ВЕСТ БІЛДІНГ УКРАЇНА» більш привабливим для клієнтів та інвесторів, а також дає можливість для додаткового залучення коштів.